

*Případová studie***ZÁHŘEB PRO MĚ (ZAGREB ZA MENE)**

Záhřeb Pro Mě je projekt urbanistické revitalizace veřejných prostranství ve městě Záhřeb prostřednictvím realizace 17 zásahů do veřejných prostranství po celém městě. Na každou z jednotlivých lokalit bude vypsána architektonicko-urbanistická soutěž. Projekt iniciovala Společnost architektů Záhřebu (DAZ) ve spolupráci s Fakultou architektury Univerzity v Záhřebu. Projekt má za cíl pozvednutí celkové image města a zlepšení kvality městského života občanů v oblastech bydlení, rekreace, volného času a sociální soudržnosti. Kromě úpravy veřejných prostranství přispějí tyto zásahy k vytvoření pozitivního vztahu občanů k veřejnému prostoru, a k posílení pozitivní atmosféry a optimismu ve městě.

1. KLÍČOVÁ FAKTA A ÚDAJE

- Umístění: Záhřeb, Chorvatsko
- Oblast projektu: 17 míst napříč městem
- Datum: Probíhá od roku 2015
- Rozpočet: 87 435 €
- Web projektu: <http://www.d-a-z.hr/hr/ciklusi-programa/zagreb-za-mene.47.html>

2. KLÍČOVÍ AKTÉŘI A ROLE

Projektový tým & dodavatelé

- Společnost architektů Záhřebu
- Fakulta architektury, Záhřebská univerzita
- Městská kancelář pro plánování prostoru a výstavbu

Partneři & další klíčoví aktéři zapojení do procesu

- Tým City Acupuncture
- Tým Think Space
- Rady sousedství
- Řada skupin občanské společnosti

3. POPIS PROJEKTU

Cíle participativního procesu

Projekt se snaží inovativním způsobem revitalizovat již existující místa ve městě, oživit je a vrátit zpět do života občanů. Cílem je vytvořit místa, kde se mohou lidé setkávat a pořádat různé akce.

Projekt si klade za cíl iniciovat spolupráci mezi městem, jeho občany, institucemi a sdruženími, podněcovat dialog a výměnu myšlenek, rozvíjet procesy městského plánování a otevírat podniky pro setkávání.

Metodologie

● **Výběr lokalit a velikosti zásahu**

- Výběr místa a rozsahu zásahu probíhá za aktivní účasti veřejnosti, aby bylo zajištěno přijetí a široké pochopení projektu. Vše probíhá s cílem zapojit do procesu co největší počet občanů, odborných institucí, organizací a správních institucí.
- Po oficiálním vyhlášení projektu byly sousedské rady, skupiny občanské společnosti a odborníci vyzváni, aby vyjádřili svůj názor na problémy městského prostoru a jejich řešení. Tým Zagreb for Me provedl terénní průzkumy na několika místech a zeptal se občanů, která místa by si přáli revitalizovat. Byla vytvořena webová platforma pro sdílení informací o projektu a umožňující občanům navrhnout místa online. Celkem bylo identifikováno 211 lokalit, z nichž 51 uvedlo mnoho lidí.
- Vědecký tým vytvořený Fakultou architektury zkoumal potenciální místa z pohledu jejich důležitosti pro město a odkazu v územní dokumentaci města. Oba průzkumy se překryly a občanům bylo k dalšímu výběru předloženo 33 lokalit. Výběr lokalit a rozsahu zásahů probíhá za aktivní účasti veřejnosti, čímž je zajištěno přijetí a proveditelnost tohoto komplexního projektu.

● **Studie míst**

- Druhá fáze projektu je studie konkrétních lokalit a posouzení jejich revitalizace. Po výběru lokality a stanovení rozsahu intervencí a rozpočtu je sestaven rámcový odborný program intervencí a pro každou lokalitu jsou finalizovány urbanistické plány a architektonické soutěžní podklady. Návrhová řešení vybraných lokalit jsou výsledkem architektonických soutěží, které zajišťují vysokou kvalitu a transparentní proces implementace.
- **Proces studie se skládá ze čtyř kroků:**
 - Krok 1 - Sběr a systematizace informací o městě, které jsou důležité pro městské plánování, což zahrnovalo analýzu územně plánovacích dokumentů (územní plán města a plán územního rozvoje města) a analýzu projektů městského rozvoje, které zkoumaly možnosti prostorového uspořádání města a systému veřejných prostranství v Záhřebu.
 - Krok 2 - Tematická analýza veřejného prostoru, která definovala a analyzovala urbanistická témata důležitá pro pochopení vlastností města a pro jeho rozvoj. Tematické analýzy proběhly v oblastech

rozvinutých městských struktur – obytné oblasti, zelené plochy, komerční plochy, rozvojové plochy, městská centra a veřejná městská doprava.

- Krok 3 - Identifikace tematicky významných lokalit veřejného prostoru, u kterých byla na základě kritérií stanovených ve výzkumu určena tematická významnost. Větší tematický význam mají lokality, které obsahují klíčové prvky sledovaného tématu veřejného prostoru. Výsledkem analýzy je identifikace 84 tematicky významných lokalit veřejného prostoru.
- Krok 4 - Identifikace urbanisticky významných míst veřejného prostoru, u kterých byla urbanistická důležitost určena na základě kritérií z výzkumu. Větší urbanistický význam mají lokality, které obsahují vícero různých prvků identifikovaných při tematických analýzách veřejného prostoru města. Analýza vyústila v identifikaci tří skupin veřejného prostoru. Skupina A se skládá z míst, která spojují tři nebo více témat důležitých pro město (18 míst), skupina B se skládá z míst, která spojují dvě témata důležitá pro město (35 míst), zatímco skupina C se skládá z míst, která obsahují jedno téma důležité pro město (31 lokalit)

- **Návrhy na redesign/revitalizaci**

- Po dokončení výzkumu City Acupuncture a studie městského plánování následovaly návrhy na redesign lokalit. Výzkumné skupiny byly integrovány do jediné společné multidisciplinární pracovní skupiny s cílem spojit výsledky obou studií.
- Účelem této syntézy bylo identifikovat a navrhnout ty lokality, které jsou důležité z hlediska občanů a jejich potřeb, ale i z hlediska urbanismu a potenciálu městského prostoru.
- Použitá metoda byla založena na detekci překrývajících se dat, což vedlo k identifikaci míst, která byla navržena pro redesign/revitalizaci. U každé z navržených lokalit byly zdůrazněny potenciály městského veřejného prostoru pro řešení/naplnění potřeb občanů.

Použité nástroje pro zapojení veřejnosti a klíčových aktérů

- webová platforma (pro sdílení informací a sběr návrhů)

4. ZÁVĚRY

Výstupy, výsledky a dopad participativního procesu

- Pro většinu vybraných lokalit budou vypracovány programy revitalizace, které budou konzultovány s veřejností, čímž bude zajištěna účast občanů na rozhodování a zjištěné skutečné potřeby uživatelů. Tato metoda tzv. zdola nahoru (bottom-up) z pohledu občanů a sdružení vedla k lepšímu poznání potřeb ve veřejných prostranstvích Záhřebu. Výsledkem komplexní studie je kvalitní analýza veřejného prostoru města.
- Výsledkem je série intervencí na 17 pečlivě zvolených lokalitách ve veřejném prostoru napříč městem, které poskytují návrh plánování a zlepšování veřejného prostoru s rozumným rozpočtem.
- Očekává se také vznik mnoha zajímavých a inovativních designových řešení pro modernizaci veřejných prostranství, která změní jak identitu čtvrtí, tak i celou "image města." Intervence se budou pohybovat od malého po střední rozsah a budou stát mezi 1,5 až 2,5 miliony eur.

Omezení

- Hlavní výzvou projektu Záhřeb Pro Mě je zvýšit účast skupin stakeholderů a občanů a zajistit průběžné přidělování rozpočtu od městské vlády.

Udržitelnost a opakovatelnost

- Záhřeb Pro Mě ukazuje inovativní alternativní metodiku v kontrastu s již zavedenými postupy v plánování, které zásadně spoléhají na roli institucí. Poskytuje prostor pro plynulou integraci názorů a dat od veřejnosti a odborníků do procesu. Tímto způsobem lze dosáhnout spravedlivého, nestranného a kolaborativního řešení problému rozvoje moderních měst.
- Jak však bylo uvedeno výše, zajištění průběžného rozpočtu je pro město Záhřeb výzvou, která představuje rizika pro udržitelnost a pokračování projektu.

IPR
PRAHA

Další materiály

- <https://urbact.eu/revitalisation-public-spaces>
- <https://use.metropolis.org/case-studies/zagreb-for-me---revitalisation-of-public-spaces-in-zagreb>
- <https://energy-cities.eu/best-practice/zagreb-for-me/>
- https://urbact.eu/sites/default/files/482_Zagreb_Gpsummary.pdf
- <https://prizes.new-european-bauhaus.eu/node/268331>
- https://urbact.eu/sites/default/files/482_Zagreb_Gpsummary.pdf

Kontaktní údaje

Jelena Ricov

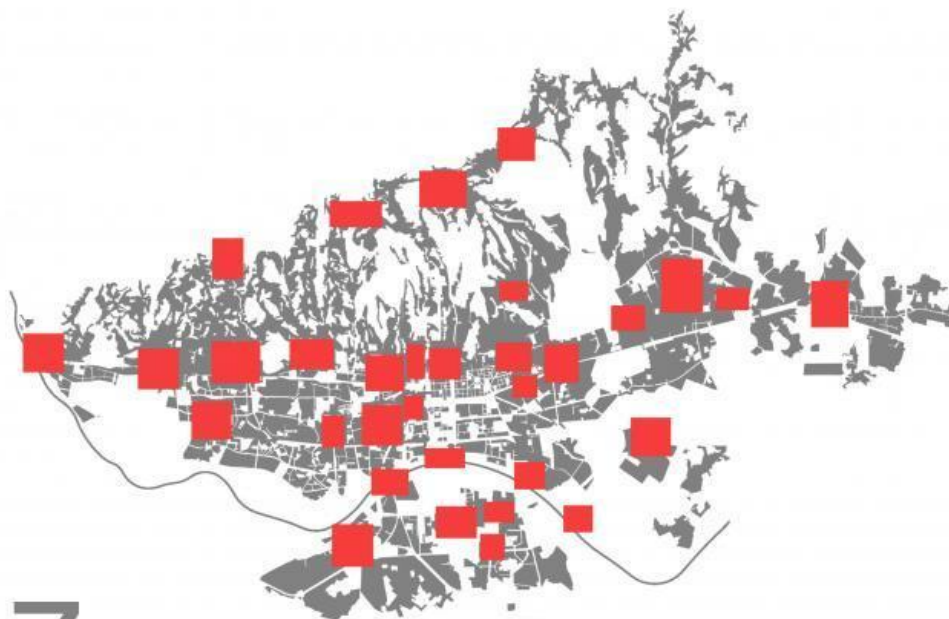
Ředitelka Kanceláře pro programy a projekty EU

<https://www.linkedin.com/in/jelena-ricov-66820610a>

Vytvořeno ve spolupráci s **Participation Factory**.

**PARTICIPATION
FACTORY** ++

Další ilustrace

ZAGREB ZA MENE

URBANA REVITALIZACIJA JAVNIH PROSTORA U GRADU ZAGREBU

PRIJEDLOG LOKACIJA ZA UREĐENJE - RANGIRANO

1. Savski terminal-Kajperica: zagrebačko tromostovlje
2. Park Novi Zagreb: zelena polkova novoga grada
3. Sesvete: zeleni pristan
4. Kozan Put i Kozan Blok: zajednički park dvaju naselja
5. Ljubljanka: trg i promenada uz potok
6. Španski: trg park
7. Nasipi uz Most slobode: predah u zelenoj oazi
8. Maksimirska-Kvatrić: cesta postaje ulica
9. Donja Dubrava: kvartovska mjesta uz avenjtu
10. Vrapče-Grnjošica: rekreacija uz park šumu
11. Dubac: prostori druženja
12. Brezovica: izlet do dvorca
13. Črnomerec-Grnjošica: šetnja do glinenog mosta
14. Trgovi Gornjega grada: mjesta susreta
15. Branimirova: park duž pruge
16. Potok Vrapčak: novi ulaz na Medvednicu
17. Šestine: šetališta uz sljemenske potoke
18. Maruševac: mjesto susreta podno Medvednice
19. Lanite-Remetinec: zeleno srce kvarta
20. Savica jezera: što bliže netaknutoj prirodi
21. Gajnice-Stenjevec: prostori povezivanja
22. Gornja Dubrava: središte kvartovske kulture
23. Borovje: naselje uz Savu s kvartovskim trgovim
24. Kozjak: kvartovski park
25. Središte Trnje: pješačke poveznice
26. Volovčića-Borongaj-Svetice: povezivanje dijelova grada
27. Avenija Dubrovnik-Večeslava Holjeva: povezivanje kvartova
28. Okruženje Bimanca: skrivena dvoršta
29. Zapadni kolodvor: ulaz u Donji grad
30. Avenija Dubrovnik-SR Njemačke: gradsko šetalište
31. Susjedgrad: život uz zapadna vrata grada
32. Savska-Trainiska: mjesto između tri pruge
33. Dojce: vrata Sljemena

PRIJEDLOG LOKACIJA ZA UREĐENJE

